

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

III. Πολιτική για την Απασχόληση και την Ανεργία

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας

Γραφείο Τύπου και Δημ. Σχέσεων

Σεπτέμβριος 1986

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα προβλήματα της απασχόλησης και της ανεργίας αποτέλεσαν αντικείμενο δύο εκτεταμένων συζητήσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ανάπτυξης και Προγραμματισμού (ΕΣΑΠ) στις 30 Ιουνίου και 30 Ιουλίου 1986.

Στη συνεδρίαση της 30ής Ιουνίου 1986 ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας παρουσίασε τις αρχικές σκέψεις και προτάσεις της Κυβέρνησης και τα μέλη του ΕΣΑΠ ανέπτυξαν τις θέσεις τους επί του αρχικού κειμένου.

Μετά την πρώτη αυτή συνεδρίαση, ο Γραμματέας του ΕΣΑΠ είχε έναν κύκλο διμερών επαφών με τα μέλη του ΕΣΑΠ, με στόχο τη διευκρίνιση, την επανατοποθέτηση ή την προσθήκη νέων σημείων, προτάσεων μέτρων ή προβληματισμών επί του αρχικού κειμένου.

Στη δεύτερη συνεδρίαση της 30ής Ιουλίου 1986 ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας υπέβαλε στο ΕΣΑΠ νέο τροποποιημένο κείμενο, που ήταν αποτέλεσμα και συνέχεια των διμερών επαφών, όπως επίσης και των συγκεκριμένων κατευθύνσεων που έδωσαν ο Πρωθυπουργός και το ΚΥΣΥΜ στον υπουργό Εθνικής Οικονομίας, κατά τη συνεδρίαση του ΚΥΣΥΜ της 26ης Ιουλίου 1986.

Στο δεύτερο αυτό κείμενο του υπουργού Εθνικής Οικονομίας, άλλα μέτρα από την πρώτη εισήγηση παραμένουν, άλλα τροποποιούνται, άλλα αποσύρονται και άλλα εισάγονται για πρώτη φορά, μετά τις διαβουλεύσεις που μεσολάβησαν ανάμεσα στην πρώτη και τη δεύτερη συνεδρίαση του ΕΣΑΠ.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι ακριβώς η τελική εισήγηση του υπουργού Εθνικής Οικονομίας, στη δεύτερη συνεδρίαση του ΕΣΑΠ της 30ής Ιουλίου 1986.

A. Διαστάσεις του προβλήματος της ανεργίας και προσανατολισμός της πολιτικής στην αγορά εργασίας

I. Η απασχόληση αποτελεί δικαίωμα του πολίτη και η δημιουργία σταθερών διεξόδων παραγωγικής εργασίας για όσους επιθυμούν να εργαστούν αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας από τη μια μεριά, αλλά και των επιχειρήσεων και των ίδιων των ήδη εργαζομένων από την άλλη.

Η απασχόληση, πέρα από την κάλυψη των βιοτικών του αναγκών, προσφέρει αξιοπρέπεια στον εργαζόμενο και αποτελεί τη βάση και την προϋπόθεση για την οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική βελτίωση της ζωής του. Παράλληλα, συνιστά την κοινωνική και οικονομική του προσφορά στην παραγωγική διαδικασία της κοινωνίας μέσα στην οποία ζει και εργάζεται. Από την άποψη αυτή, το δικαίωμα για εργασία ξεπερνάει το βιοποριστικό πρόβλημα και γίνεται δικαίωμα ένταξης στο κοινωνικό σύνολο και συμβολής στην ανάπτυξη του.

Η ανεργία δημιουργεί ή επιτείνει τις κοινωνικές ανισότητες, δημιουργώντας μια κατηγορία πολιτών –τους ανέργους– με μειονεκτική κοινωνική και οικονομική θέση και σε μια λανθάνουσα αντιπαράθεση με όσους έχουν εργασία. Ιδιαίτερα, όταν είναι διαρκής, η ανεργία απομονώνει κοινωνικά και οικονομικά το άτομο και του αυξάνει ή του δημιουργεί αισθήματα ανασφάλειας και αβεβαιότητας.

Από καθαρά οικονομική σκοπιά, ανεργία σημαίνει ανεπαρκή αξιοποίηση του βασικού παραγωγικού μας πόρου, που είναι το ανθρώπινο δυναμικό, και η οποία συνεπάγεται απώλεια εισοδήματος για τον πληθυσμό.

Η απώλεια αυτή, όπως επίσης και το κόστος για τη μερική ανακούφιση των ανέργων, έχουν με τη σειρά τους ευρύτερες επιπτώσεις. Αποστερούν, ειδικότερα, την οικονομία από τους αναγκαίους πόρους για την ανάπτυξη και χρηματοδότηση των κοινωνικών υπηρεσιών (υγεία, παιδεία, πρόνοια, άμυνα κ.λπ.), ενώ ταυτόχρονα υποδαυλίζεται ο πληθωρισμός, από την ανάγκη κάλυψης των δημοσίων ελλειμμάτων που δημιουργούν οι αυξανόμενες κοινωνικές δαπάνες.

Η επιμένουσα εξάλλου ανεργία οδηγεί σε μεγαλύτερη ένταση την «αδήλωτη» απασχόληση υπό τις διάφορες μορφές της παραοικονομίας, η οποία, εκτός του ότι είναι κοινωνικά απαράδεκτη, έχει και οικονομικές επιπτώσεις, με τη φορολογική διαφυγή των δημιουργημένων εισοδημάτων και την απώλεια εσόδων στις κοινωνικές ασφαλίσεις.

Μία γενική αξιωματική αρχή, τέλος, που πρέπει να προσδιορίζει οποιαδήποτε πολιτική για την απασχόληση και την ανεργία, είναι η καθολικότητα και η ισότητα της πρόσβασης στην παραγωγή και στην εργασία, ανεξάρτητα από φύλο, οικονομική κατάσταση, κοινωνική και πολιτική προέλευση, χώρο διαμονής ή ηλικία. Ιδιαίτερη έμφαση στην όποια στρατηγική απασχόλησης πρέπει να δοθεί στις ομάδες που πλήττονται πιο πολύ από την επιμένουσα ανεργία: στους νέους, στις γυναίκες και στους εργαζόμενους σε προβληματικούς τομείς και επιχειρήσεις.

II. Είναι αναμφίβολο, ότι ο υγιέστερος και αποτελεσματικότερος δρόμος για τη δημιουργία νέων σταθερών θέσεων παραγωγικής εργασίας είναι η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, για την οποία το Σταθεροποιητικό Πρόγραμμα που εφαρμόζεται από τον περασμένο Οκτώβριο έχει θέσει τις πρώτες βάσεις.

Κάτω όμως από τις γενικότερες συνθήκες που βρίσκεται σήμερα η ελληνική οικονομία, έχει δημιουργηθεί η αδήριτη ανάγκη μιας ευρύτερης πολιτικής, που οφείλει να επιδιώκει ταυτόχρονα και αδιαίρετα τον τριπλό στόχο: Πρώτο, σταθεροποίηση της οικονομίας, η οποία βρίσκεται στο τέλος μιας μακράς περιόδου ύφεσης με συσσωρευμένη ανεργία. Δεύτερο, προώθηση των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών για την επιβίωσή μας στο διεθνές οικονομικό στίβο, που απαιτεί ευκινησία και προσαρμοστικότητα στην αγορά εργασίας για να μην επιτείνει την ανεργία και, τρίτο, επίτευξη της ταχύτερης δυνατής οικονομικής ανάπτυξης με την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού μας στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

Το τρίπτυχο αυτό αποτελεί τις αντικειμενικές συντεταγμένες για τη χάραξη της πολιτικής, που αποσκοπεί στην αύξηση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας.

Μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης υπάρχει μια αμφίδρομη δυναμική συσχέτιση, όπου το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί το μοχλό της ανάπτυξης, αλλά και το δέκτη του προϊόντος της ανάπτυξης.

Η αντίληψη αυτή διαγράφει μια πολιτική που αποβλέπει στην οικονομική αποτελεσματικότητα, αλλά και στην κοινωνική δικαιοσύνη. Η πολιτική αυτή απαιτεί, αφενός τη μεγαλύτερη δυνατή προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού – κυρίως μέσω της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσής του – στις ανάγκες της οικονομικής ανάπτυξης και αφετέρου την εφικτή προσαρμογή της αναπτυξιακής προσπάθειας, με στόχο τη σταθερή και βαθμιαία αύξηση της απασχόλησης.

Προσβλέποντας σ' ένα χρονικό ορίζοντα μιας πενταετίας και λαμβάνοντας υπόψη το σημερινό

αριθμό των ανέργων, της τάξης των 300 χιλιάδων ατόμων, καθώς επίσης και την αναμενόμενη αύξηση του εργατικού δυναμικού κατά περίπου 30 χιλιάδες άτομα το χρόνο, η πλήρης απασχόληση στο τέλος της πενταετίας θα σήμαινε τη δημιουργία συνολικά 450.000 νέων θέσεων εργασίας, δηλαδή 90.000 το χρόνο. Συγκριτικά αναφέρεται ότι σε όλη την περίοδο 1971-1985 δημιουργήθηκαν στην ελληνική οικονομία 360.000 θέσεις εργασίας (αύξηση 600.000 στους μη γεωργικούς τομείς και μείωση 240.000 στον πρωτογενή τομέα).

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι, όσο υψηλός και αν είναι ο ρυθμός της ανάπτυξης στην επόμενη πενταετία, η αποτελεσματικότητα και σύντομη μείωση της συσσωρευμένης ανεργίας απαιτεί πρόσθετα μέτρα πολιτικής. Τα μέτρα αυτά αποβλέπουν: πρώτο, στο να ενισχύσουν και να συμπληρώσουν τις δυνάμεις της ανάπτυξης –η οποία, όπως αναφέραμε πιο πάνω, αποτελεί το μόνο σίγουρο δρόμο σταθερής και παραγωγικής απασχόλησης– για την απορρόφηση μεγαλύτερου αριθμού ανέργων σε ταχύτερο χρόνο και, δεύτερο, στην προσωρινή ανακούφιση των ανέργων και τη μείωση της χρονικής διάρκειας της ανεργίας.

Β. Περιοριστικοί παράγοντες της πολιτικής στην αγορά εργασίας

Στις σημερινές οικονομικές συνθήκες, η πολιτική για την απασχόληση και την ανεργία οριοθετείται από τέσσερις βασικούς περιοριστικούς παράγοντες:

- α. Τα σημαντικά ελλείμματα στον κρατικό προϋπολογισμό και στις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς δεν επιτρέπουν την ανάληψη σημαντικού βάρους για την ανακούφιση της ανεργίας, είτε αυτό εκφράζεται με αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων στο δημόσιο τομέα είτε με μείωση του χρόνου συνταξιοδότησης είτε με δαπανηρά προγράμματα στήριξης (επιδότησης) της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα.
- β. Η ανάγκη βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων δεν αφήνει περιθώρια ούτε για επιβάρυνση της παραγωγής με υψηλότερο κόστος εργασίας ούτε για καθυστέρηση της ανάπτυξης από τη μη εκμετάλλευση των νέων τεχνολογιών, από τη λειτουργία των επιχειρήσεων μέσα στα παραδοσιακά καλούπια, από την έλλειψη σύγχρονου και αποτελεσματικού management κ.λπ.

- γ. Η πολιτική για την κοινωνική φροντίδα των εργαζομένων επιβάλλει τη διατήρηση ενός ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας της εργασίας, και
- δ. Το πρόσφατο Πρόγραμμα Σταθεροποίησης της οικονομίας υπαγορεύει την αποφυγή τροφοδότησης των πληθωριστικών πιέσεων, οι οποίες επιπροσθέτως θα χειροτέρευαν την αγοραστική δύναμη των εργαζομένων.

Οι περιορισμοί αυτοί επιβάλλουν την ανάγκη μιας κοινωνικής συναίνεσης στο να επιτευχθεί ένας δίκαιος επιμερισμός του κόστους για τη μείωση της ανεργίας, αλλά και μια κοινωνικά αποδεκτή κατανομή των μεσοχρόνιων ωφελειών από την πολι

Πεδίο εφαρμογής των μέτρων αυτών είναι ο δημόσιος, αλλά και ο ιδιωτικός τομέας της οικονομίας. Ορισμένα από τα μέτρα είναι αλληλοσυμπληρούμενα και η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται από την ταυτόχρονη εφαρμογή τους, αλλά απαιτούν τη διάθεση κρατικών πόρων, οι οποίοι όμως αντισταθμίζονται σε ορισμένη έκταση από τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις της εφαρμογής των μέτρων.

I. ΠΡΟΣΥΝΤΑΞΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

1. Εργαζόμενοι ηλικίας άνω των 60 ετών και εργαζόμενοι ηλικίας άνω των 55 ετών, που δεν έχουν συμπληρώσει συντάξιμο χρόνο, μπορούν, κατόπιν συμφωνίας με τον

II. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

1. Συνέχιση της απαγόρευσης απασχόλησης συνταξιούχων στο δημόσιο τομέα με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, εκτός ορισμένων πολύ περιοριστικών εξαιρέσεων ειδικών προσόντων, όπου ο συνταξιούχος μπορεί να προσφέρει υπηρεσίες συμβούλου.
2. Στον ιδιωτικό τομέα απαγορεύεται η απασχόληση συνταξιούχων, εφόσον το ποσό της σύνταξής τους υπερβαίνει το ποσό των μηνιαίων κατωτάτων αποδοχών του ανειδίκευτου εργάτη, προσαυξημένο κατά 60%. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά 10% για κάθε προστατευόμενο μέλος της οικογένειας. Εξαί

- (ii) **Είτε** με την πρόσληψη νέων εργαζομένων μόνο, που θα απασχολούνται τα Σαββατοκύριακα (12 ώρες το Σάββατο και 12 την Κυριακή). Η απασχόληση αυτής της μορφής θα συνοδεύεται με δίκαιη ασφαλιστική κάλυψη, δηλαδή με ασφαλιστική κάλυψη (εισφορές εργοδότη και εργαζόμενου), που θα αντιστοιχεί στο χρόνο αμοιβής (38, 40 ή 42 ώρες) και όχι στο χρόνο παρεχόμενης εργασίας (24 ώρες).
4. Οι ρυθμίσεις αυτές δεν θα καταλήγουν σε υπέρβαση του εκάστοτε ισχύοντος συνολικού ασφαλιστικού χρονικού ορίου.

IV. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΥΠΕΡΩΡΙΑΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ - ΥΠΕΡΕΡΓΑΣΙΑ

1. Στο δημόσιο τομέα

- (i) Κατάργηση των υπερωριών στο δημόσιο τομέα, οργανισμούς και επιχειρήσεις, εκτός από ορισμένες πολύ συγκεκριμένες περιπτώσεις, που λόγω εποχικών συνθηκών ή άλλων αναγκών αιχμής ο κανονικός χρόνος εργασίας δεν επαρκεί για τη διεκπεραίωση των υπηρεσιακών θεμάτων.
- (ii) Οι επικεφαλής των ΔΕΚΟ (πρόεδροι, διοικητές, γεν. δ/ντές, δ/νοντες σύμβουλοι κ.λπ.) θα έχουν προσωπική ευθύνη για την υπέρβαση ή κακή χρήση των υφισταμένων ορίων. Οι επικεφαλής αυτοί υποχρεούνται να γνωστοποιούν, ανά μήνα, στον εποπτεύοντα υπουργό, το σύνολο των υπερωριών που εγκρίνουν, με πλήρη αιτιολόγηση.
- (iii) Επεκτείνεται η απαγόρευση των υπερωριών και στους με οποιαδήποτε σχέση ιδιωτικού δικαίου εργαζόμενους στο δημόσιο τομέα.

2. Στον ιδιωτικό τομέα

- (i) Τα μέγιστα όρια των επιτρεπόμενων υπερωριών παραμένουν.
- (ii) Η δυνατότητα υπερεργασίας μειώνεται από 8 σε 5 ώρες.

3. Και οι υπερωρίες και η υπερεργασία θα υπόκεινται σε ασφαλιστική κάλυψη με τις αναλογούσες εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Φυσικά, με ειδική ρύθμιση θα αποφευχθεί η υπερασφάλιση.

V. ΓΟΝΙΚΗ ΑΔΕΙΑ

Παραμένει το καθεστώς που καθιέρωσε ο Ν. 1483/84 για τον ιδιωτικό τομέα και επεκτείνεται στο δημόσιο τομέα, με την έκδοση σχετικού προεδρικού διατάγματος.

VI. ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

1. Η ανάπτυξη πρωτοβουλιών απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο είναι μια νέα, σχετικά, διέξοδος για την απασχόληση των ανέργων, που ενόψει της υψηλής ανεργίας ερευνάται σε πολλές χώρες. Περιλαμβάνει μια ποικιλία δραστηριοτήτων, όπως αυτοδιαχειριζόμενες επιχειρήσεις, αυτοαπασχόληση, κοινοτικές επιχειρήσεις, χειροτεχνία, συνεταιρισμούς παραγωγών και, τέλος, κάθε προσπάθεια κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης που εξυπηρετεί τοπικές ανάγκες.

Η αποτελεσματική προώθηση των πρωτοβουλιών αυτών απαιτεί ένα πλαίσιο υποστήριξης, που περιλαμβάνει τεχνική και οικονομική βοήθεια και εκπαίδευση, καθώς επίσης και διερεύνηση για πιθανές ευκαιρίες δραστηριότητας και πληροφόρηση για πηγές χρηματοδότησης, ώστε να κινητοποιηθεί ο τοπικός πληθυσμός για την εκμετάλλευση των υπαρχουσών δυνατοτήτων.

2. Για την υποβοήθηση της ανάπτυξης των τοπικών πρωτοβουλιών θα συσταθεί σε κάθε νομό μια Επιτροπή Στήριξης Τοπικών Πρωτοβουλιών Ανάπτυξης. Η επιτροπή αυτή, με πυρήνα την Υπηρεσία Προγραμματισμού της νομαρχίας και με συμμετοχή του ΟΑΕΔ, του ΕΟΜΜΕΧ, της Λαϊκής Επιμόρφωσης και των εκπροσώπων των εργαζομένων και των εργοδοτών, θα μελετά τις πιθανές διεξόδους απασχόλησης, θα κεντρίζει το ενδιαφέρον του πληθυσμού και θα συντρέπει τις αυτόβουλες προσπάθειές του, επίσης.

VII. ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Συνεχίζονται με τις ίδιες μέχρι τώρα προϋποθέσεις τα προγράμματα επιδοτήσεων του ΟΑΕΔ για νέες θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, στην τοπική αυτοδιοίκηση, στις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, στους συνεταιρισμούς, στα επαγγελματικά σωματεία κ.λπ., με μέγιστο χρόνο επιδότησης ένα έτος.
2. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν για το 1986 την επιδότηση συνολικά 32.000 νέων θέσεων εργασίας. Από τις θέσεις αυτές, 10.000 αφορούν νέους μέχρι ηλικίας 25 ετών, 12.000 ανέργους άνω των 25 ετών και 10.000 οικοδόμους και ανειδίκευτους εργάτες, για απασχόληση στην τοπική αυτοδιοίκηση και τους κοινωφελείς οργανισμούς.
3. Οι επιδοτήσεις για τις 22.000 θέσεις προορίζονται για τη δημιουργία απασχολήσεων στον τριτογενή τομέα, τη βιομηχανία-βιοτεχνία, τις εξαγωγικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν νέα τεχνολογία και τις επιχειρήσεις των παραμεθωρίων περιοχών.
4. Συνεχίζονται επίσης τα ειδικά προγράμματα επιδοτήσεων του ΟΑΕΔ για παλιννοστούντες και επαναπατριζόμενους πρόσφυγες, αναπήρους και αποφυλακισθέντες.
5. Στο καθεστώς που σήμερα ισχύει, κατά τη διάρκεια της επιδότησης (12 μήνες) μιας θέσης εργασίας από τον ΟΑΕΔ, δεν επιτρέπεται καμιά απόλυση σε οποιοδήποτε τομέα μιας επιχείρησης. Το καθεστώς τροποποιείται ως εξής:
 - (i) Επιτρέπεται απόλυση κατά τη διάρκεια της επιδότησης, εφόσον πρόκειται για εργαζόμενους που δεν έχουν την ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα μ' εκείνη που επιδοτείται (π.χ. θα επιτρέπεται η απόλυση ενός υπαλλήλου λογιστηρίου, αν και θα επιδοτείται μια θέση ελασματουργού).
 - (ii) Επιτρέπεται απόλυση κατά τη διάρκεια της επιδότησης ακόμη και εργαζόμενου με την ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα μ' εκείνη που επιδοτείται, εφόσον αυτή γίνεται σε τομέα της επιχείρησης που έχει διαφορετική γεωγραφική εγκατάσταση (π.χ. θα επιτρέπεται η απόλυση ελασματουργού της επιχείρησης, π.χ. στην Αθήνα, μολονότι θα επιδοτείται θέση ελασματουργού της ίδιας επιχείρησης, π.χ. στην Πάτρα).

VIII. ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

1. Συνεχίζεται το πρόγραμμα του ΟΑΕΔ για τη μετακίνηση εργατικού δυναμικού προς την επαρχία για προσωρινή εργασία.
2. Επανεξετάζεται η λειτουργία του προγράμματος μόνιμης εγκατάστασης.

IX. ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1. Συνεχίζονται και ενισχύονται τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης του ΟΑΕΔ, με την προσπάθεια για μια καλύτερη εκτίμηση των άμεσων και προβλεπόμενων αναγκών της οικονομίας και την αντίστοιχη προσαρμογή των σχετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
2. Ιδιαίτερη σημασία για το σκοπό αυτό έχει η στενότερη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, των εργαζομένων και της πολιτείας, ώστε να ανιχνεύονται έγκαιρα οι οικονομικά απαξιούμενες εξειδικεύσεις, από τις διαρθρωτικές εξελίξεις και τη νέα τεχνολογία, και να εκτιμώνται οι ανάγκες για νέες εξειδικεύσεις.

Η συνεργασία αυτή, καθώς επίσης και η ανάλογη κατάρτιση των σχετικών προγραμμάτων, θα αναπτυχθεί σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ώστε η εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού να ικανοποιεί τις τοπικές ανάγκες και να βοηθήσει την ανάπτυξη των τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης.

3. Εξάλλου, στα πλαίσια της συνεργασίας επιχειρήσεων-πολιτείας εντάσσονται τα προγράμματα κατάρτισης του προσωπικού, που υποβάλλονται από τις επιχειρήσεις. Έχουν σκοπό την κατάρτιση του προσωπικού σε εξειδικεύσεις, που είναι αναγκαίες στην επιχείρηση για τη διατήρησή του στην εργασία, συμβάλλοντας ταυτόχρονα και στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Για το τρέχον έτος η πρόθεση είναι να αναπτυχθεί περισσότερο η συνεργασία με τις επιχειρήσεις και με τους συνδέσμους επιχειρήσεων και φορείς, για την προώθηση των προγραμμάτων αυτών και την αύξηση του αριθμού των εκπαιδευομένων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη γεωγραφική κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων.

Στη δαπάνη των προγραμμάτων αυτών οι επιχειρήσεις συμμετέχουν κατά το 1/3 και το υπόλοιπο καλύπτεται από το Κοινωνικό Ταμείο της ΕΟΚ (37%) και από τον ΟΑΕΔ (30%).

4. Αρχίζει πρόγραμμα επανεκπαίδευσης σε νέες ειδικότητες των εργαζομένων που ανήκουν σε φθίνουσες ειδικότητες ή κλάδους και οι οποίοι κινδυνεύουν να μείνουν άνεργοι. Η επανεκπαίδευση των εργαζομένων αυτών σε νέες ειδικότητες, που έχουν μεγαλύτερη ζήτηση, θα γίνεται σε χρονικό διάστημα μέχρι 24 μηνών.

5. Δημιουργούνται από τον ΟΑΕΔ Ειδικά Προγράμματα Μαθητείας και Ταχύρρυθμης Εκπαίδευσης, για μέσα και ανώτερα στελέχη εμπορικών επιχειρήσεων.

6. Αναπτύσσεται και επεκτείνεται ο θεσμός του Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Χ. ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

1. Στόχος είναι η ενθάρρυνση εκείνων των ανέργων οι οποίοι θα επιθυμούσαν να αυτοαπασχοληθούν ή να δημιουργήσουν μικρές επιχειρήσεις και συνεταιρισμούς και οι οποίοι σήμερα δεν αναλαμβάνουν τέτοιες πρωτοβουλίες (είτε γιατί δεν θέλουν να χάσουν το επίδομα ανεργίας είτε γιατί φοβούνται την αβεβαιότητα της αρχικής φάσης λειτουργίας της επιχείρησης).

2. Αρχικά το πρόγραμμα θα λειτουργήσει σε πειραματική βάση – συνολικά θα επιχορηγηθούν 1.400 άνεργοι – και εάν υπάρξει ανταπόκριση θα επεκταθεί σ' ένα μεγαλύτερο αριθμό ανέργων την επόμενη χρονιά.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε δύο κατηγορίες ανέργων:

α. Σε άνεργους ηλικίας 18-25 ετών (300 άτομα)

β. Σε άνεργους μακράς διαρκείας, ηλικίας 26-60 ετών (1.100 άτομα).

Το συνολικό ποσοστό της επιχορήγησης ανέρχεται σε 200.000 δρχ. Ένα μέρος (50.000) προκαταβάλλεται και το υπόλοιπο χορηγείται ανά δίμηνο, σε πέντε δόσεις των 30.000 δρχ. Σε περίπτωση που δημιουργηθούν επιχειρήσεις εταιρικής μορφής, το ποσό της επιχορήγησης θα πολλαπλασιάζεται επί τον αριθμό των συνεταιριών.

3. Οι νέες επιχειρήσεις οι οποίες δημιουργούν πρόσθετες θέσεις απασχόλησης έχουν το δικαίωμα να ενταχθούν στα προγράμματα νέων θέσεων του ΟΑΕΔ. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, όπως προβλέπεται για όλους τους εργοδότες, επιδοτείται κάθε πρόσληψη ανέργου για ένα χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών, με υποχρέωση του εργοδότη για συνολική απασχόλησή του τουλάχιστο 18 μηνών. Το ύψος της επιδότησης ποικίλλει –ανάλογα με το είδος της επιχείρησης– και κυμαίνεται από 800 μέχρι 1.500 δρχ. την ημέρα.

XI. ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

1. Αποδεκτή, ως γενική αρχή, η σύνδεση της αύξησης των αμοιβών με την αύξηση της παραγωγικότητας, είτε ex post είτε ex ante μέσω των Συμφωνιών Παραγωγικότητας.
2. Διαμόρφωση σε εθνικό επίπεδο των επί μέρους αρχών, προϋποθέσεων και διαδικασιών για την πρακτική εφαρμογή του μέτρου.
3. Εισαγωγή του θεσμού των Συμφωνιών Παραγωγικότητας μεταξύ επιχειρήσεων ή κλάδων και σωματείων υπό την εποπτεία του κράτους. Η φύση και το περιεχόμενο των Συμφωνιών Παραγωγικότητας μελετώνται και αποφασίζονται όσο πιο κοντά γίνεται στην παραγωγική διαδικασία.
4. Δημιουργία ειδικού οργάνου (πολιτεία, εργαζόμενοι, εργοδότες) που θα παρακολουθεί Προγράμματα Παραγωγικότητας, τα οποία θα έχουν συμφωνηθεί ήδη μεταξύ επιχειρήσεων ή κλάδων και σωματείων.
5. Με βάση τις πιο πάνω κατευθύνσεις, το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, σε συνεργασία με το υπουργείο Β.Ε.Τ. και το υπουργείο Εργασίας, θα επεξεργαστεί συγκεκριμένο πλαίσιο Συμφωνιών και Προγραμμάτων Παραγωγικότητας, που θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από 1.1.1988.

XII. ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Η πρόταση μπορεί να λειτουργήσει προς την κατεύθυνση, τόσο της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των εργαζομένων όσο και της αύξησης της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών. Προϋπόθεση εφαρμογής της είναι να μη θίγονται τα δικαιώματα των εργαζομένων.
2. Επιτρέπονται, υπό προϋποθέσεις, συμφωνίες των σωματείων της επιχείρησης και του εργοδότη για καθορισμό ελαστικότερων ωραρίων (εβδομαδιαίων - μηνιαίων - τριμηνιαίων) μέσα στα πλαίσια του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας, αλλά και με περιορισμούς ως προς τη μέγιστη ημερήσια και εβδομαδιαία απασχόληση ή με αντισταθμιστική ισοδύναμη αύξηση του ετήσιου χρόνου κανονικής άδειας (νομοθετική ρύθμιση). Έτσι, συνδυάζοντας τις λειτουργικές/οικονομικές ανάγκες της επιχείρησης με τις ανάγκες των εργαζομένων, θα μπορεί π.χ. να συμφωνείται, ότι για ένα τρίμηνο οι ώρες εργασίας θα είναι μειωμένες κατά έναν αριθμό, ενώ το επόμενο ή προηγούμενο τρίμηνο θα είναι αυξημένες κατά τον ίδιο αριθμό. Η αμοιβή για ολόκληρο το εξάμηνο θα είναι σταθερή.
3. Οι συμφωνίες αυτές θα τελούν υπό την έγκριση των Επιθεωρητών Εργασίας.

XIII. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

Το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, και συγκεκριμένα το ΚΕΠΕ σε συνεργασία με το υπουργείο Β.Ε.Τ. και τα κυριότερα ερευνητικά κέντρα, θα επεξεργαστεί συγκεκριμένες προτάσεις μέχρι το τέλος του 1986. Στην επεξεργασία αυτή θα μετράσουν και εκπρόσωποι των παραγωγικών τάξεων.

XIV. ΔΙΠΛΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΘΕΣΙΑ

Αυστηροποίηση των κριτηρίων και προϋποθέσεων, όπως επίσης και των ελέγχων της διπλοθεσίας, τόσο στο δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα. Το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και τα υπουργεία

Εργασίας και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα επεξεργαστούν συγκεκριμένες προτάσεις μέχρι τον Οκτώβριο 1986. Στη διαδικασία αυτή θα μετάσχουν και εκπρόσωποι των παραγωγικών τάξεων.

XV. ΑΝΕΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, το υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το υπουργείο Εργασίας θα επεξεργαστούν προτάσεις για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και των γυναικών. Στη διαδικασία αυτή θα μετάσχουν και εκπρόσωποι των παραγωγικών τάξεων.

XVI. ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΟΥ Α.Σ.Ε.

Διευρύνεται η σύνθεση του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας (Α.Σ.Ε.), με εκπροσώπους των Τραπεζών.

XVII. ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ

Παραμένει ως έχει ο ισχύων νόμος για τις απολύσεις, ο οποίος και εφαρμόζεται κανονικά.

Μετά τη συζήτηση της 30ής Ιουλίου 1986, τα μέλη του ΕΣΑΠ συμφώνησαν στην έκδοση της ακόλουθης ανακοίνωσης:

«Στη συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου Ανάπτυξης και Προγραμματισμού (ΕΣΑΠ) της 30ής Ιουλίου 1986, συνεχίστηκε η συζήτηση για τα θέματα Απασχόλησης και Ανεργίας, με βάση νέο κείμενο εισήγησης του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Οι συμμετέχοντες διαπίστωσαν, ότι οι νέες προτάσεις λαμβάνουν υπόψη τους παρατηρήσεις, τροποποιήσεις, σχολιασμούς ή αντιρρήσεις των φορέων που μετέχουν στο ΕΣΑΠ.

»Οι συμμετέχοντες συμφωνούν στις γενικές κατευθύνσεις των προτάσεων. Καλούν την Κυβέρνηση να εξετάσει τις προτάσεις στις οποίες δεν υπήρξε συμφωνία. Καλούν την Κυβέρνηση, κατά την οριστικοποίηση των μέτρων, να λάβει υπόψη τις επί μέρους παρατηρήσεις και επιφυλάξεις που εκφράστηκαν στη συνεδρίαση και να συνεχίσει το διάλογο με τους φορείς των παραγωγικών τάξεων, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της απασχόλησης».

